

Elektroonilise side seaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõukohase seadusega laiendatakse elektroonilise side seaduses (ESS) isikute ringi, kes võivad raadiosidet piirata. Samuti täpsustatakse, millistes olukordades on võimalik raadiosidet piirata. Praegu kehtiv regulatsioon ei vasta enam väljakujunenud julgeolekuolukorrale, kuna elutähtsa teenuse osutaja ei tohi raadioside piiramist rakendada. Samuti ei ole võimalik raadiosidet piirata väljaõppe või teadus- ja arendustegevuse eesmärgil.

Võrreldes seni kehtinud korraga ei pane seaduse eelnõuga kavandatavad muudatused osapooltele uusi kohustusi, mistõttu halduskoormus ei muutu. Eelnõukohase seadusega antakse raadioside piiramiseks juurde õigusi, mis vastavad paremini tänaseks väljakujunenud julgeolekuolukorrale.

Lisaks muudetakse eelnõukohase seadusega riigilõivuseaduse (RLS) sätet, mille kohaselt on raadioside piiramiseks vajaliku sagedusloa taotlemine vabastatud riigilõivust. See muudatus on vajalik, kuna eelnõuga laiendatakse nende isikute ringi ja eesmäärke, kes ja mis eesmärgil saavad raadiosidet piirata.

Eelnõuga kaasneb valdavalt positiivse mõju riigi julgeolekule, elutähtsate teenuste toimepidevusele ning droonitõrje ja sellega seotud väljaõppe ning arendustegevuse võimaldamisele. Eelnõuga ei kaasne uusi kohustusi ettevõtetele, kodanikele ega mittetulundusühingutele.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Justiits- ja Digiministeeriumi sideturgude talituse juhataja asetäitja Mart Laas (mart.laas@justdigi.ee) ja peaspetsialist Liisi Moks (liisi.moks@justdigi.ee) ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti sagedushalduse talituse juhataja Erko Kulu (erko.kulu@ttja.ee) ja ekspert Endrik Kriisa (endrik.kriisa@ttja.ee). Eelnõu ja seletuskirja on keeletoimetanud Justiits- ja Digiministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Moonika Kuusk (moonika.kuusk@justdigi.ee).

1.3. Märkused

Eelnõukohase seadusega muudetakse elektroonilise side seaduse redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 30.12.2025, 18 ja riigilõivuseaduse redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 18.12.2025, 13.

Eelnõu ei ole seotud ühegi muu menetluses oleva eelnõuga ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

Eelnõu vastuvõtmiseks on vajalik Riigikogu poolthäälte enamus.

2. Seaduse eesmärk

Seaduse eesmärk on laiendada raadioside piiramise õigust, et tagada kriitilise taristu kaitse ning võimaldada väljaõpet ja tehnoloogia arendamist muutunud julgeolekuolukorras.

Raadioside piiramist (segamist) reguleerib Eestis ESS-i § 115, mille kohaselt tohib raadiosidet piiravat seadet kasutada üksnes avaliku korra ja riigi julgeoleku tagamiseks Kaitsevägi, vangla ning sisejulgeolekut tagav asutus.

Raadiosidet piirava seadme kasutamiseks peab selle omanik taotlema Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametilt (edaspidi *TTJA*) sagedusloa.

Justiits- ja Digiministeerium küsis 2025. aasta kevadel asjaosaliste arvamust, kas raadioside piiramise õigusega isikute ringi ning piiramise aluseid oleks vaja laiendada. Samuti küsisime tagasisidet praeguse sagedusloa menetlemise protseduuri ja menetluse kestuse kohta.

Arvamust küsiti Siseministeeriumilt, Kaitseministeeriumilt, Kliimaministeeriumilt, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt, Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskuselt, Transpordiametilt, Kaitseväge peastaabilt, Kaitseleiidult, Politsei- ja Piirivalveametilt, Kaitsepolitseiametilt, Telia Eesti AS-ilt, Elisa Eesti AS-ilt, Tele2 Eesti AS-ilt, Levira Eesti AS-ilt, Riigiside Sihtasutuselt, AS-ilt Eesti Varude Keskus, OÜ-lt VKG Energia, Elering AS-ilt, Enefit Power OÜ-lt, Elektrilevi OÜ-lt, Imatra Elekter AS-ilt, AS-ilt Jetoil, AS-ilt Alexela, Neste Eesti AS-ilt, Circle K Eesti AS-ilt, AS-ilt Olerex, AS-ilt Tallinna Lennujaam, AS-ilt Tallinna Sadam, Lennuliiklusteeninduse AS-ilt, Sisekaitseakadeemialt, Eesti Lennuakadeemialt ja Kaitseväge Akadeemialt.

Tagasisidet andsid Siseministeerium, Kaitseministeerium, Kliimaministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Kaitseväge peastaap, Transpordiamet, Kaitsepolitseiamet, Eesti Lennuakadeemia, Sisekaitseakadeemia, Lennuliiklusteeninduse AS, AS Eesti Varude Keskus, Eesti Energia AS, Elektrilevi OÜ, Elering AS, Elisa Eesti AS ja Telia Eesti AS.

Julgeolekuolukorrast lähtuvalt on tekkinud vajadus laiendada mehitamata õhusõidukite tõrjeks kasutatavate raadiosidet piiravate seadmete kasutusõigust teatavatele elutähtsa teenuse osutajatele ja riigi enamusosalusega äriühingutele, kes ei ole elutähtsa teenuse osutajad, kuid võivad riigi jaoks osutada siiski olulisi teenuseid (näiteks väiksemad sadamad või lennuväljad), et tagada riigi jaoks kriitilise taristu kaitse. Näiteks on eesmärk luua võimalused kaitsta elektrialajaamasid, gaasipaigaldisi või kütuste ladustamiseks kasutatavaid objekte.

Samuti on oluline tõhustada mehitamata õhusõidukite tõrjumiseks vajalikku väljaõpet. Selles näevad endal selget rolli ja vajadust raadioside piiramise õiguse järele Lennuakadeemia, Sisekaitseakadeemia ja Kaitseväge Akadeemia.

Eestis on mitu ettevõtet, kes arendavad ja ehitavad mehitamata õhusõidukeid. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi hinnangul on äärmiselt oluline, et sellistel ettevõtjatel oleks võimalus oma tooteid katsetada, sh juhtudel, kui raadioside ei toimi. Selleks on vaja luua õiguslikud eeldused raadioside piiramiseks katsetamise eesmärgil. Vastasel juhul ei oleks võimalik Eestis tegutsevatel tootjatel oma toodete kvaliteeti hinnata ja nad ei suudaks konkureerida teistes riikides tegutsevate tootjatega. Metroserdi rakendusuuringute keskus arendab praegu aktiivselt mehitamata õhusõidukite tehnoloogiat. Ühe võimaliku arengusuunana nähakse muu hulgas katsekeskkonna loomist (polügoon), kus saaks pakkuda tootjatele võimalust katsetada mehitamata õhusõidukeid olukorras, kus raadioside on häiritud.

Oluline on rõhutada, et raadioside piiramine mehitamata õhusõidukite tõrjumise eesmärgil peab toimuma kooskõlas kehtiva lennundusseaduse § 4¹ lõikega 1. See tähendab, et kui näiteks elutähtsa teenuse osutaja (edaspidi *ETO*) soovib kaitsta mõnda kriitilist objekti, siis tuleb selle objekti ümbruses kehtestada lennukeelutsoon mehitamata õhusõidukitele vastavalt lennundusseaduses sätestatule.

HÕNTE § 1 lõike 2 punkti 1 kohaselt ei koostatud enne seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsust. Eelnõu on kiireloomuline väljakujunenud julgeolekuolukorra tõttu. Eelnõuga antakse laiemad võimalused raadioside piiramiseks, mis on väga oluline näiteks elutähtsa teenuse osutamiseks vajalike objektide kaitseks (näiteks elektri- või gaasipaigaldised). Samuti luuakse võimalus Eesti kaitsetööstuse arendamiseks näiteks mehitamata õhusõidukite valdkonnas, kuna neile tootjatele antakse võimalus oma toodangu katsetamiseks olukordades, kus mehitamata õhusõidukite juhtimiseks vajalik raadioside ei toimi. Eestis toodetakse muu hulgas ka raadioside piiramiseks vajalikke seadmeid. Eelnõu loob võimalused toodetud seadmete katsetamiseks.

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist.

Eelnõu §-ga 1 muudetakse elektroonilise side seadust.

Punktiga 1 täiendatakse § 12 lõikega 5, mille kohaselt peab elutähtsa teenuse osutaja või riigi enamusosalusega äriühing riiklikult olulise objekti kaitseks sagedusloa taotlemisel taotlusele lisama vastava elutähtsa teenuse toimepidevust korraldava asutuse (edaspidi *ETKA*) või valdkonda korraldava ministeeriumi kinnituse raadioside piiramise vajaduse kohta vastaval objektil.

Selline täiendus on vajalik, et vältida raadioside piiramise õiguse liiga laialdast ja põhjendamatu kasutamist. Seda, kas elutähtsa teenuse osutamiseks vajaliku objekti kaitseks on vaja rakendada ühe kaitsemeetmena ka raadioside piiramist, peaks kõige paremini suutma hinnata ETKA või valdkonda korraldav ministeerium.

TTJA-l sagedusloa andjana on olemas kompetents välja töötada tehnilised tingimused, mille kohaselt tohib objektil raadiosidet piirata, et selle mõju oleks väljaspool objekti minimaalne, aga ta ei hinda objekti olulisust.

Punkt 2 on redaktsiooniline muudatus, mis on tingitud § 14 lõike 1 täiendamisest uue punktiga 11.

Punktiga 3 täiendatakse § 14 lõiget 1 punktiga 11, millega sätestatakse uus sagedusloa andmise keeldumise alus.

Kuna riigi enamusosalusega äriühing või ETO peab eelnõu § 1 punkti 7 (ESS-i § 115 lõige 1²) kohaselt raadioside piiramiseks vajaliku sagedusloa taotlemiseks küsima ETKA või valdkonda koordineeriva ministeeriumi käest kooskõlastuse, kas plaan luua mingi tema valduses oleva objekti kaitseks selle ümber raadioside piiramise võimekus on üldse põhjendatud ja mõistlik, siis on vaja sätestada ka alus, et vastava kooskõlastuse puudumisel on TTJA-l õigus sagedusloa mitte väljastada.

Punktiga 4 täiendatakse § 14 lõikega 5. Vastava lõike lisamine on vajalik, kuna see sätestab, milliseid sagedusloa andmisest keeldumise aluseid ei ole võimalik arvestada raadioside piiramiseks vajaliku sagedusloa andmisel. Näiteks on sellised juhtumid vaba raadiosageduskanali puudumine või oht raadiohäirete tekkimiseks, kuna raadioside piiramise eesmärk ongi raadiohäirete tekitamine kasutuses oleva raadiokanalil.

Punktiga 5 täiendatakse § 21¹ lõikega 5, mille kohaselt võib TTJA kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal anda või muuta raadioside piiramise sagedusluba ilma §-s 115 sätestatud menetluskorda järgimata, kui see on vajalik avaliku korra või riigi julgeoleku tagamiseks. Sellise erandi sätestamine on vajalik, kuna kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal võib olla olukordi, kus vajalik sagedusluba tuleb väljastada oluliselt kiiremini, kui sagedusloa väljastamise kord seda tavatingimustel võimaldaks.

Punktiga 6 muudetakse § 115 lõiget 1, kus sätestatakse juhud, kellel ja mille korral on lubatud raadiosidet piirata. Seni kehtiva korra kohaselt on võimalik raadiosidet piirata vaid avaliku korra ja riigi julgeoleku tagamiseks. Vastav õigus on olemas Kaitseväel, vanglal ja sisejulgeolekut tagaval asutusel. Praeguseks väljakujunenud julgeolekuolukorras ei ole need alused ja isikute ring enam piisavad. Raadioside piiramise vajadused on väga erinevad, seda võidakse rakendada mõne isiku kaitseks (riigipea visiit), pommikahtluse korral või ka juba konkreetse pommi kahjutuks tegemine. Seega võib olla vajadus raadioside piiramiseks nii ennetuseks, kahtluse korral kui ka tõrjumiseks.

Suur ohutegur on mehitamata õhusõidukid ja nende tõrjumine. Üks võimalus neid tõrjuda on häirida sidekanaleid, mida nad kasutavad, ehk mõjutada raadiosidet piirava seadmega, mille tulemusel on võimalik mehitamata õhusõiduk maandada enne sihtmärgini jõudmist.

Lisaks on väga oluline harjutada raadioside piiramist ja mehitamata õhusõidukite tõrjumist väljaõppe eesmärgil, milleks praegune regulatsioon tegelikult õigust ei anna. Eelnõu annaks raadioside piiramise õiguse lisaks Kaitseväele, Kaitseliidule ja vanglale ka julgeolekuasutusele (Kaitsepolitseiamet ja Välisluureamet), Päästeametile, Politsei- ja Piirivalveametile, elutähtsa teenuse osutajale ja õppeasutusele, mis tegutseb siseturvalisuse, riigikaitse või lennunduse valdkonnas. Selliste õppeasutustena peetakse silmas Sisekaitseakadeemiat, Lennuakadeemiat ja Kaitseväe Akadeemiat.

Samuti luuakse võimalus raadioside piiramiseks teadus- ja arendustegevuse eesmärgil. Eestis kasvab mehitamata õhusõidukite tööstus, kuid tooteid on vaja katsetada ka olukordades, kus nende juhtimiseks vajalik raadioside ei toimi. Kehtiv õigus sellist võimalust ette ei näe. See võib omakorda tekitada olukorra, kus tootjad lahkuvad Eestist riikidesse, kus sellised võimalused on neile loodud. Mehitamata õhusõidukite tootjatele ei nähta ette otsest õigust taotleda raadioside piiramise sagedusluba. Toodete katsetamiseks on neil võimalik kasutada loodavaid polügoone, kuhu Kaitsevägi, Kaitseliit või Sisekaitseakadeemia on raadiosidet piiravad seadmed paigaldanud. Tööstus saab katsetada vastavatel polügoonidel kokkuleppel selle omanikuga. Lisaks on üks oluline mehitamata õhusõidukite katsetamise võimaluste pakkuja Metroserdi rakendusuuringu keskus, kes saaks samuti võimaluse oma polügoonil luua võimaluse raadioside piiramiseks.

Raadioside piiramise õigusest on huvitatud näiteks energiaettevõtted, kelle elutähtsa teenuse toimepidevusele võivad droonid suur oht olla. Näiteks kui mehitamata õhusõiduk purustab mõne elektri- või gaasipaigaldise, võib see halvemal juhul jätta elektri ja soojata kõik Eesti elanikud. Sõltuvalt kahju iseloomust võib paigaldise taastamiseks kuluda aastaid ning kümneid

miljoneid eurosid. Kuna elektrist sõltuvad paljud muud elutähtsad teenused, toob elektrikatkestus kaasa tugevaid häireid ka teiste elutähtsate teenuste toimepidevuses, näiteks sideteenustes. Sidekatkestused hakkavad omakorda mõjutama järgmiseid elutähtsaid teenuseid ja käivitub ahelreaktsioon, mis mõjutab kogu elanikkonna igapäevaelu väga laias ulatuses.

Kuna Eestis valmistatakse muu hulgas ka raadioside piiramiseks vajalikke seadmeid, siis on äärmiselt oluline, et ka need ettevõtted saaksid oma seadmeid katsetada. Selliste ettevõtete puhul ei ole mõistlik, et nad hakkaksid igaüks endale sobilikku katsekeskkonda avatud ruumis looma. Nendel juhtudel saaksid ettevõtted katsetada raadioside piiramiseks mõeldud seadmeid teiste isikute loodud sobilikus keskkonnas. Seda oleks võimalik teha näiteks Kaitseministeeriumi või Siseministeeriumi polügoonidel.

Punktiga 7 täiendatakse § 115 lõigetega 1¹ ja 1².

Lõige 1¹ defineerib raadioside piiramise mõiste.

Lõikes 1² sätestatakse, et kui raadioside piiramiseks taotleb sagedusluba ETO või riigi enamusosalusega äriühing, siis peaks ta enne küsima ETKA-lt või valdkonda korraldavalt ministeeriumilt kinnituse, kas konkreetse objekti kaitseks on vaja luua raadioside piiramise võimekus. Selline nõue on põhjendatud, kuna elutähtsa teenuse osutajaid on palju ning riiklikult olulisi objekte veelgi rohkem, seega oleks vaja objektiivset hinnangut, kas ühe või teise objekti jaoks on raadioside piiramise võimekuse loomine põhjendatud. TTJA on küll sagedusloa väljastaja, kuid tal puudub pädevus hinnata vastavate objektide olulisust. Objektiivset hinnangut on kõige pädevam andma ETKA või valdkonda korraldav ministeerium. Sellise nn filtri kasutamine enne sagedusloa andmist aitab vältida raadioside piiramise liiga laialdast ja põhjendamatu kasutamist.

Punktiga 8 muudetakse § 115 lõikes 2 olevat volitusnormi, mille kohaselt kehtestab täpsema raadioside piiramise tingimused ja korra Vabariigi Valitsus.

Punktiga 9 tunnistatakse kehtetuks § 115 lõige 3, kuna puudub vajadus majandus- ja kommunikatsiooniministri 21. septembri 2005. aasta määrusele nr 109 „Nõuded elektromagnetilisele kiirgusele ja raadioside piiramisele“¹. Määrus kordab paljuski ESS-is sätestatud ning sellise kordamise järele puudub vajadus. Vajalikud sätted viiakse üle käesoleva eelnõu punktis 8 nimetatud uude volitusnormi.

Eelnõu §-ga 2 muudetakse riigilõivuseadust.

Eelnõuga muudetakse RLS-i § 31 lõike 2 punkti 7, mille kohaselt on raadioside piiramise õigust omav isik raadioside piiramisel vabastatud riigilõivust. Kehtiva RLS-i kohaselt on riigilõivust vabastatud raadioside piiramise õigust omav isik raadioside piiramisel avaliku korra ja riigi julgeoleku tagamiseks.

Eelnõu annab edaspidi õiguse raadiosidet piirata ka ETO-dele elutähtsate teenuste toimepidevuse tõstmiseks, teatavatele õppeasutustele väljaõppeks ning teadus- ja arendustegevuseks. Nimetatud eesmärgid aitavad suurendada riigi elutähtsate teenuste toimepidevust, loovad eeldused arendada tõhusamaid tehnoloogiaid mehitamata õhusõidukite tõrjumiseks ning vajalike tehniliste oskustega inimeste väljaõpetamiseks. Eeltoodu põhjal on mõistlik mitte kehtestada riigilõivu, kui taotletakse sagedusluba raadiosidet piiravate vajalike seadmete kasutamiseks.

4. Eelnõu terminoloogia

¹ [Nõuded elektromagnetilisele kiirgusele ja raadioside piiramisele.](#)

Eelnõus kasutatakse ESS-i terminoloogiat. Eelnõuga ei võeta kasutusele uusi termineid.

5. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on vastavuses Euroopa Liidu õigusega.

6. Seaduse mõjud

Eelnõul on positiivne mõju riigi julgeoleku ja elutähtsate teenuste toimepidevuse suurendamisele. Muid valdkondi eelnõuga kavandatud muudatused ei mõjuta. Eelnõu rakendamisega ei kaasne olulist sotsiaalset ega demograafilist mõju ning eelnõu ei avalda mõju elu- ja looduskeskkonnale ega regionaalarengule.

Praegu on õigus raadiosidet piirata Kaitseväel, vanglal ja sisejulgeolekut tagaval asutusel avaliku korra ja riigi julgeoleku tagamise eesmärgil.

Ukraina sõja õppetunnid näitavad selgelt, et elutähtsate teenuste osutamiseks kasutatavaid objekte rünnatakse mehitamata õhusõidukitega. Sellised objektid võivad olla näiteks elektrialajaamad, kütusehoidlad jne. Raadioside piiramine on üks meede, mida saab kasutada oluliste objektide kaitseks mehitamata õhusõidukite vastu, kuna raadioside puudumisel on võimalik seade alla kukutada või objektist mööda juhtida. See meede ei taga objektide jaoks saajaprotsendilist kaitset, kuna mehitamata õhusõidukid võivad sihtmärgile ka lukustuda või töötada sellistel sagedustel, mille segamiseks raadiosidet piiravad seadmed ei ole ette nähtud, kuid sellest hoolimata aitab raadiosidet piiravate seadmete kasutamine mehitamata õhusõidukitest tingitud ohtusid maandada.

Lisaks reaalse ohu tõrjumisele on väga oluline, et mehitamata õhusõiduki tõrjet oleks võimalik praktiliselt käsitleda õppeasutustes, kes tegelevad näiteks siseturvalisuse, riigikaitse või lennunduse valdkonnas. Need asutused on näiteks Sisekaitseakadeemia, Lennuakadeemia ja Kaitseväe Akadeemia. Kehtiva regulatsiooni kohaselt ei ole võimalik raadiosidet väljaõppe eesmärgil piirata.

Eestis tegutseb mitu ettevõtet, kes toodavad mehitamata õhusõidukeid ja kelle toodang vajaks katsetamist ka sellistes olukordades, kus raadioside ei toimi. Selleks on vaja raadioside piiramisega luua katsetamiseks piirkonnad, kus mehitamata õhusõidukite juhtimiseks vajalik raadioside puudub. Praktikas tähendab see õppepolügoone, kus on võimalik raadioside piirata selliselt, et see tavapärasest igapäevaelu ei häiriks. Kehtiva regulatsiooni kohaselt ei ole võimalik raadiosidet piirata teadus- ja arendustegevuse eesmärgil.

Oluline on rõhutada, et eelnõuga ei panda kellelegi kohustust hakata raadiosidet piirama, vaid antakse selleks õigus.

Eelnõul on positiivne mõju Kaitseministeeriumi ja Siseministeeriumi haldusalale, kuna see annab võimaluse raadioside piiramise kasutamiseks ka väljaõppe otstarbel.

Positiivne mõju on ka ETO-dele, teadus- ja arendustegevusega tegelevatele ettevõtetele ning õppeasutustele, mis tegelevad siseturvalisuse, riigikaitse või lennunduse valdkonnas. Kehtiva õiguse kohaselt neil raadioside piiramise õigust ei ole.

Eelnõu peamisteks sihtrühmadeks on eelpool nimetatud asutused ja ettevõtted, kelle tegevus on seotud riigi julgeoleku või avaliku korra tagamisega, riigi jaoks elutähtsate teenuste osutamisega ning institutsioonid ja asutused, kes tegelevad mehitamata sõidukite (õhk, vesi, maismaa) kasutamise väljaõppe või nende tehnoloogiate arendamisega. Hinnanguliselt peaks vastavate ettevõtete ja asutuste hulk jääma alla 30.

Raadioside piiramine mõjutab selle mõjupiirkonnas viibijate jaoks sideteenuste kättesaadavust, kuid seda vähesel määral. Oluline on rõhutada, et raadioside piiramist rakendatakse üksnes vahetu ohu tõrjumise hetkel ning raadioside piiramist võimaldavad seadmed ei tööta alaliselt. Ohu tõrjumisest saadav kasu kaalub üle võimaliku kahju, mida võib kaasa tuua mobiilside lühiajaline häirimine.

Juhul, kui edaspidi lennutatakse ilma eelneva kooskõlastuseta mehitamata õhusõidukeid lennukeelualas, kus on kasutuses ka raadiosidet piiravad seadmed, siis tähendab see seda, et eksisteerib oht, kus mehitamata õhusõiduki omanik jääb oma varast ilma, kuna see võib maandamisel puruneda.

Väljaõppe ning teadus- ja arendustegevuse raames raadioside piiramine ei mõjuta igapäevast mobiilside kasutamist, kuna nimetatud eesmärkidel toimub raadioside piiramine selleks ettevalmistatud aladel, näiteks polügoonidel.

Eelnõu soodustab kaitsetööstuse arengut, mis omakorda tähendab Eesti riigile laekuvat lisamaksutulu.

7. Seaduse rakendamisega seotud riigi ja kohaliku omavalitsuse tegevused, eeldatavad kulud ja tulud

Eelnõu rakendamine ei too riigile kaasa otseseid kulusid.

TTJA töökoormus tõuseb vähesel määral, kuna suureneb sagedusloa taotlemise õigust omavate isikute ring, ning ametile lisandub kooskõlastuse läbiviimise kohustus ministriumitega piiravate tingimuste ajakohasena hoidmise jaoks.

8. Rakendusaktid

ESS-is tehtavate muudatuste jõustumisel tunnistatakse kehtetuks majandus- ja kommunikatsiooniministri 21. septembri 2005. aasta määruse nr 109 „Nõuded elektromagnetilisele kiirgusele ja raadioside piiramisele“ (RT I, 02.12.2015, 7; kättesaadav Riigi Teatajas: <https://www.riigiteataja.ee/akt/102122015007>) volitusnorm.

ESS-is tehtavate muudatuse jõustumisel:

1) tunnistatakse kehtetuks Vabariigi Valitsuse 12. detsembri 2005. aasta määrus nr 301 „Raadioside piiramise kord“ (RT I, 29.12.2024, 14; kättesaadav Riigi Teatajas: <https://www.riigiteataja.ee/akt/129122024014>);

2) kehtestatakse uus Vabariigi Valitsuse määrus „Raadioside piiramise tingimused ja kord“. Antud määrus asendab eelmises punktis kehtetuks tunnistatud määrust. Uues määruses sätestatakse täpsemad tingimused ja kord raadioside piiramisele, arvestades antud eelnõus tehtud ESS-i muudatustega. Määrusega täpsustatakse raadioside piiramise üldiseid tehnilisi tingimusi (näiteks piiramise ajaline kestus, keeld segada raadiosagedusi väljaspool sagedusloaga kehtestatud tingimusi jne). Lisaks määratletakse põhimõtted, kuidas ja millal toimub TTJA ja avalikkuse teavitamine piiramise faktist ning kuidas toimub piirkondade

määratlemine asutuste poolt, kus raadioside piiramist rakendada ei tohi (näiteks lennuväljade ümbrus).

Määruse kavand on lisatud eelnõu seletuskirjale (lisa).

9. Seaduse jõustumine

Kuna eelnõuga kavandatavad muudatused ei too kellelegi kaasa kohustusi vaid sellega antakse õigus raadioside piiramist võimaldavate seadmete kasutamiseks, kui selleks nähakse vajadust, siis jõustuvad muudatused üldkorras ehk kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

10. Eelnõu koostöölastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu koostöölastamiseks Siseministeeriumile, Kaitseministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Kliimaministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Kaitseväge peastaabile, Transpordiametile, Kaitsepolitseiametile, Eesti Lennuakadeemiale, Sisekaitseakadeemiale, Lennuliiklusteeninduse AS-ile, AS-ile Eesti Varude Keskus, Eesti Energia AS-ile, Elektrilevi OÜ-le, Elering AS-ile ning Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidule.

Algatab Vabariigi Valitsus 2026

(allkirjastatud digitaalselt)